

Norsk fagskole for lokomotivførere
Østre Akervei 256
0976 OSLO

Saksbehandler: Åshild Kise

Vår ref: 20/01626-30

Vår dato: 17.12.2020

Deres ref:

Deres dato:

Orientering om vedtak - Søknad om akkreditering av fagområde togframføring og klargjøring av tog

Vi viser til søknaden fra Norsk fagskole for lokomotivførere om akkreditering av fagområdet *togframføring og klargjøring av tog* mottatt 31. januar 2020.

NOKUT har vurdert at fagområdet ikke tilfredsstillt kravene til akkreditering slik de er utformet i fagskoleloven, fagskoleforskriften og fagskoletilsynsforskriften. Vurderingen er gjort på grunnlag av innstilling fra en sakkyndig komité. Tilsynsrapporten ble lagt frem for NOKUTs styre 17. desember 2020.

Styret fattet følgende vedtak:

Fagområdet togframføring og klargjøring av tog ved Norsk fagskole for lokomotivførere akkrediteres ikke.

Vedtaket er fattet med hjemmel i:

- lov om høyere yrkesfaglig utdanning § 5
- forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleforskriften) § 48.

Vedtaket kan påklages, jf forvaltningsloven § 28 jf fagskoleforskriften § 55.

Med hilsen

Øystein Lund
tilsynsdirektør

Hege Brodahl
seksjonssjef

Dokumentet er elektronisk signert.

Kopi til: Norsk fagskole for lokomotivførere v/Ane Jordal

Vedlegg: Tilsynsrapport_fagområde_togframføring_og_klargjøring_av_tog_

TILSYNS- RAPPORT

Fagområde togframføring og klargjøring av tog

Norsk fagskole for lokomotivførere

2020

NOKUT – Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen – er et faglig uavhengig forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet.

NOKUTs samfunnsoppdrag, oppgaver og faglige uavhengighet er definert i universitets- og høyskoleloven og er nærmere spesifisert i forskrifter. I tillegg utfører NOKUT tilsyns- og forvaltningsoppgaver etter delegasjon fra departementet.

Formålet med NOKUTs virksomhet er å sikre og fremme kvalitet i utdanning ved

- å føre tilsyn med, informere om og bidra til å utvikle kvaliteten i norsk høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning
- å godkjenne og informere om utenlandsk utdanning og informere om mulighetene for godkjenning av utenlandsk utdanning og kompetanse i Norge

NOKUTs arbeid skal bidra til at samfunnet kan ha tillit til kvaliteten i norsk høyere utdanning, høyere yrkesfaglig utdanning og godkjent høyere utenlandsk utdanning.

NOKUT bruker årlig rundt 900 sakkyndige i akkrediteringer, tilsyn, evalueringer, godkjenning av utenlandsk utdanning og prosjekter.

Du kan lese mer om arbeidet vårt på nokut.no.

NOKUT er sertifisert som miljøfyrtårn

Institusjon	Norsk fagskole for lokomotivførere
Sakkyndige	Anne Hagen Bakken Arnfinn Tidemand Ruud Rolf Greijer Wictor Østvand Jensen
Dato for vedtak	17.12.2020
NOKUTs saksnummer	20/01626

© NOKUT Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal NOKUT oppgis som kilde.

Forord

Fagskoler som oppfyller bestemte vilkår kan søke akkreditering for et fagområde, og slik få fullmakt til selv å opprette fagskoleutdanninger innen dette fagområdet jf. § 5 i lov om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleloven). Akkreditering for fagområde foretas av NOKUT etter forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleforskriften) og forskrift om akkreditering av og tilsyn med høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoletilsynsforskriften).

Denne rapporten inneholder vurdering av akkreditering for fagområdet togframføring og klargjøring av tog for Norsk fagskole for lokomotivførere. Vurderingen av fagskoletilsynsforskriftens krav til et akkreditert fagområde er gjennomført av en sakkyndig komité på bakgrunn av fagskolens søknad av 31. januar 2020 og institusjonsbesøk i juni 2020.

NOKUTs konklusjon er at Norsk fagskole for lokomotivførere ikke på en tilfredsstillende måte oppfyller kravene i fagskoleloven, fagskoleforskriften og fagskoletilsynsforskriften.

Fagområdet togframføring og klargjøring av tog ved Norsk fagskole for lokomotivførere akkrediteres ikke.

Innhold

1 Om søker og søknadsbehandlingen.....	5
1.1 Fagskolen	5
1.2 Søknadsbehandlingen	5
2 Vurdering av krav for å kunne søke akkreditering	6
3 Sakkyndig vurdering	8
3.1 Krav til fagområdets avgrensning, fagmiljø og samarbeid	8
3.2 Krav til institusjonen.....	16
3.3 Samlet konklusjon	28
4 Fagskolens uttalelse og sakkyndiges vurdering etter fagskolens uttalelse	29
4.1 Fagskolens uttalelse	29
4.2 Sakkyndiges vurdering etter fagskolens uttalelse.....	33
5 Vedtak.....	34
6 Vedlegg	35
6.1 Dokumentasjon	35
6.2 Presentasjon av den sakkyndige komiteen	35

1 Om søker og søknadsbehandlingen

1.1 Fagskolen

Jernbaneverket søkte første gang NOKUT om godkjenning av ettårig lokomotivførerutdanning i mai 2004. Norsk jernbaneskole (NJ) fikk godkjenning for ettårig lokomotivførerutdanning på fagskolenivå i juni 2005.

Lokomotivførerutdanningen ved NJ ble revidert i 2012. NJ beholdt godkjenning for lokomotivførerutdanning, stedbasert tilbud med et omfang på et og et halvt år på heltid. NOKUT behandlet i 2017 en søknad fra NJ om endring i omfang av lokomotivførerutdanningen fra 90 til 60 fagskolepoeng. NOKUT godkjente endringen i oktober 2017.

Norsk fagskole for lokomotivførere ble skilt fra NJ med virkning fra 2019. Norsk fagskole for lokomotivførere er lokalisert på Grorud i Oslo og er en egen avdeling i Jernbanedirektoratet. Direktoratet utnevner styre, fastsetter mandat og utsteder årlige disponeringsbrev for Norsk fagskole for lokomotivførere.

Fagskolen tilbyr én fagskoleutdanning. Dette er lokomotivførerutdanning. Utdanningen har et omfang på 60 studiepoeng og er stedbasert.

1.2 Søknadsbehandlingen

Norsk fagskole for lokomotivførere søkte 31. januar 2020 om akkreditering for fagområdet *togframføring og klargjøring av tog*. Fagskolen sendte inn supplerende dokumentasjon 26. juni og 18. september 2020.

NOKUT gjennomførte digitalt institusjonsbesøk 11. og 18. juni 2020. Den sakkyndige komiteen intervjuet da representanter for styret, faglig og administrativ ledelse, faglig og pedagogisk ansvarlige, faglærere, representanter for instruktører og kjørelærere, studieadministrasjon, studenter og studenttillitsvalgte samt eksterne samarbeidspartnere. Den sakkyndige komiteen gjennomførte også et fysisk besøk ved Norsk fagskole for lokomotivførere 30. juni 2020. Komiteen så da på og vurderte nødvendig infrastruktur.

Vurderingene i tilsynsrapporten er basert på søknaden mottatt fra institusjonen, supplerende dokumentasjon og intervjuer. Den skriftlige dokumentasjonen er tilgjengelig i offentlig postjournal.

Innstillingen vil inngå i en tilsynsrapport som i tillegg vil bestå av institusjonens uttalelse til innstillingen, NOKUTs vedtak, oversikt over dokumentasjon og presentasjon av sakkyndige.

2 Vurdering av krav for å kunne søke akkreditering

2.1. Fagskolens primærvirksomhet

Fagskoleforskriften § 48 (1) a) Fagskolens primærvirksomhet skal være utdanning og være tydelig avgrenset fra eventuell annen virksomhet.

Vurdering

Dokumentasjon: Søknaden side 4. Vedlegg 2.1.a Organisasjonskart Jernbanedirektoratet, vedlegg 2.1.b Organisasjonskart Norsk fagskole for lokomotivførere og vedlegg 2.1.c Mandat Norsk fagskole for lokomotivførere.

Norsk fagskole for lokomotivførere er organisert og registrert i Enhetsregisteret som en underenhet av Jernbanedirektoratet. Fagskolen har organisasjonsnummer 888 654 372 og næringskode 85.410 Undervisning ved fagskoler. Fagskolen styres av Jernbanedirektoratet gjennom oppnevning av styremedlemmer og gjennom finansiering, disponeringsbrev og mandat.

Norsk fagskole for lokomotivførere har et eget styre med egne styrevedtekter vedtatt av Jernbanedirektoratet i september 2017. Vedtektene viser at fagskolens formål er å drive yrkesrettet utdanning. Styrets ansvar kommer frem av vedtektene, som både viser at styrets hovedoppgave er ansvar for utdanningen, og at skolen drives i samsvar med aktuelt regelverk.

Vedtektene viser at styret skal ha ni medlemmer, herunder representanter valgt av og blant ansatte og studenter. Vedtektene har videre bestemmelser om vedtaksførhet og gjennomføring av styremøter, om rektor og om organiseringen av fagskolen.

Dokumentasjonen viser at fagskolens primærvirksomhet er utdanning. Virksomheten er i tilstrekkelig grad avgrenset fra Jernbanedirektoratets virksomhet.

Konklusjon

Kravet i fagskoleforskriften § 48 1) a) er tilfredsstillende oppfylt.

2.2. Uteksaminerte kandidater

Fagskoleforskriften § 48 (1) b) Fagskolen må ha uteksaminert kandidater i minst én akkreditert fagskoleutdanning i minst to år.

Vurdering

Dokumentasjon: Søknaden side 4 og vedlegg 1 og 2 til søknaden (tabeller for opptak og gjennomføring for utdanningene innen fagområdet).

Norsk fagskole for lokomotivførere, tidligere Norsk jernbaneskole, viser til at fagskolen siden oppstarten i 2005 årlig har uteksaminert kandidater fra den godkjente fagskoleutdanningen lokomotivførerutdanning. Fagskolen opplyser at det er

Jernbanedirektoratet som beregner behovet for fremtidige lokomotivfører kandidater i sektoren, og som gir oppdrag til skolen om antall kandidater.

Fagskolen har lagt ved oversikt over antall studenter, opptaksgrunnlag og gjennomføring for fagskoleutdanningen med et omfang på 90 fagskolepoeng i perioden 2014 til 2017. Oversikten viser at opptaket i perioden varierer fra 120 i 2014 til 84 i 2017. Oversikten viser videre at alle studentene er tatt opp på grunnlag av formell kompetanse, og gjennomføringsgraden kan karakteriseres som god.

Fagskolen har også lagt ved oversikt over antall studenter, opptaksgrunnlag og gjennomføring for fagskoleutdanningen med et omfang på 60 studiepoeng i perioden 2017 til 2019. Oversikten viser at opptaket i perioden varierer fra 20 i 2017 til 122 i 2019. Oversikten viser videre at alle studentene er tatt opp på grunnlag av formell kompetanse. Den viser også at utdanningen har en svært stabil og høy gjennomføringsgrad.

Konklusjon

Kravet i fagskoleforskriften § 48 1) b) er tilfredsstillende oppfylt.

2.3. Garanti- og forsikringsordninger

Fagskoleforskriften § 48 (1) c) Fagskolen må dokumentere deltakelse i garanti- eller forsikringsordning som sikrer studenter refusjon av innbetalte skolepenger dersom fagskolen frivillig eller pålagt stanser en fagskoleutdanning og dette medfører at noen studenter ikke får fullført utdanningen etter oppsatt plan. Garanti- eller forsikringsordningen skal dekke innbetalte skolepenger for fagskoleutdanninger som enten blir avbrutt eller ikke starter.

Vurdering

Dokumentasjon: Søknaden side 5.

Norsk fagskole for lokomotivførere opplyser at Jernbanedirektoratet og Norsk fagskole for lokomotivførere er statlige organisasjoner og er dermed selvassurandører. Å være selvassurandører innebærer at staten selv ikke forsikrer sin risiko gjennom avtaler med private forsikringselskaper.

Konklusjon

Kravet i fagskoleforskriften § 48 1) c) er tilfredsstillende oppfylt.

3 Sakkyndig vurdering

3.1 Krav til fagområdets avgrensning, fagmiljø og samarbeid

3.1.1 Fagområdets avgrensning

Fagskoletilsynsforskriften § 4-2. Fagområdets avgrensning

(1) Fagområdet skal være relatert til anerkjente yrkesfelt.

(2) Fagområdet skal ha tilstrekkelig faglig bredde til å inkludere flere utdanninger.

Beskrivelse

Dokumentasjon: Søknaden side 5 og 6. Vedlegg Nasjonal transportplan og vedlegg 3.3.1 d Møtereferat bransjeråd.

Norsk fagskole for lokomotivførere søker akkreditering for fagområdet *togframføring og klargjøring av tog*. Fagområdet omfatter i dag én utdanning, lokomotivførerutdanning, med et omfang på 60 studiepoeng.

Norsk fagskole for lokomotivførere er den eneste tilbyder av grunnutdanning for lokomotivførere i Norge. Etter fullført utdanningsløp kan kandidatene søke arbeid som lokomotivførere i et jernbaneforetak. Fagskolen opplyser at kandidater som har fullført grunnutdanningen, i tillegg må gjennomgå foretaksspesifikk opplæring i det foretaket de blir ansatt, for eksempel for å få nødvendig kompetanse på lokomotivtype og spesifikke strekninger. Denne opplæringen varierer i omfang fra foretak til foretak.

Fagskolen gir i søknaden eksempler på mulige utdanninger og kurs innen det omsøkte fagområdet. Disse er ansvarlige i tog, ledelse innen togframføring, skifting, dvs. flytting av tog/vogner internt på en stasjon eller driftsbanegård, klargjøring av tog etc. Fagskolen skriver at jernbanereform og digitalisering har økt antall spesialister innen jernbanen. Under institusjonsbesøket fikk komiteen ytterligere eksempler på mulige utdanninger og kurs. Disse var blant annet arbeidsmaskinførerutdanning, kurs i dieselmotretøy, bremsesimulatoropplæring, regelverksopplæring og andre spesialiserte kurs for blant annet kompetanseheving i sektoren.

På direkte spørsmål under intervjuene kom det ingen konkretisering av planer eller en mulig tidshorisont for utvikling av nye fagskoleutdanninger utover den ene utdanningen skolen tilbyr i dag. Det kom frem i intervjuene at motivasjonen for å søke fagområdeakkreditering i all hovedsak er et behov for fleksibilitet til å videreutvikle og digitalisere eksisterende grunnutdanning, og for å kunne tilby etterutdanning og eventuelt andre, kortere kurs som helt eller delvis bygger på dagens lokomotivførerutdanning.

Sakkyndig vurdering

Komiteen konstaterer at fagskolen i dag har akkreditering for én fagskoleutdanning, lokomotivførerutdanning. Denne utdanningen bygger på kravene i «forskrift om sertifisering av førere på det nasjonale jernbanenettet» (førerforskriften). I vedlegg 3.3.1 d går det frem at *fagområdet vil være togframføring og jernbane. Togframføring omfatter*

kjøring av tog, klargjøring av tog, materiellære og grensesnittet mot skifting og arbeid i spor på det nasjonale jernbanenettet. Det er komiteens oppfatning at nevnte kompetanser omfattes av dagens lokomotivførerutdanning.

Fagskolen har et veletablert og tett samarbeid med aktører i yrkesfeltet. Dette samarbeidet bidrar til å sikre at utdanningen er relevant og oppdatert, og aktørene kommer med innspill både til videre utvikling av eksisterende utdanning og til mulige nye utdanningstilbud. Dette siste synes imidlertid i all hovedsak å dreie seg om behov for og etterspørsel etter kortere kurs eller mulige nye moduler som helt eller delvis er variasjoner over ulike deler av den eksisterende lokomotivførerutdanningen.

På denne bakgrunn er det den sakkyndige komiteens vurdering at fagområdet er relatert til anerkjent yrkesfelt, nærmere bestemt lokomotivfører. Det er også tydelig hva som er fagområdets avgrensning. Det er imidlertid ikke godtgjort at fagområdet er tilstrekkelig bredt til å romme flere tydelig adskilte fagskoleutdanninger. De eksemplene fagskolen oppgir, er variasjoner av, eller mindre etterutdanninger til, den ene utdanningen de tilbyr i dag. Komiteen ser ikke at fagskolen skal kunne utvikle nye adskilte utdanninger som spenner ut et nytt fagområde.

Per i dag er minste omfang for en fagskoleutdanning 30 studiepoeng. Komiteen vil påpeke at fagskolen i henhold til gjeldende regelverk kan tilby selvstendige emner fra eksisterende utdanninger som allerede er akkreditert. Slike endringer krever ikke ny akkreditering. Fagskoler kan også sette sammen innhold fra en akkreditert utdanning på nye måter, og dermed tilby emner som er tilpasset etterspurt kompetanse.

Avslutningsvis peker komiteen på at ny fagskoletilsynsforskrift åpner for en forenklet behandling ved endring av utdanningsform. Et eksempel på endring av utdanningsform er overgang fra stedbasert til nettbasert utdanning.

Konklusjon

Fagområdet er relatert til anerkjent yrkesfelt, men fagområdet har ikke tilstrekkelig bredde til å inkludere flere utdanninger.

Kravet i fagskoletilsynsforskriften § 4-2 er ikke tilfredsstillende oppfylt.

3.1.2 Fagmiljø

Fagmiljøets bredde, størrelse og stabilitet

Fagskoletilsynsforskriften § 4-5 (1) Fagmiljøet må være stort og stabilt nok til å dekke undervisnings-, kvalitetssikrings- og utviklingsoppgavene innen fagområdet. Fagmiljøets kompetanse må være bred nok til å dekke de viktigste delene av fagområdet.

Beskrivelse

Dokumentasjon: Søknadens sidene 6 og 7, vedlegg 3 Fagmiljøtabell, vedlegg 3.2.2 a Kravspesifikasjon for undervisningspersonell, vedlegg 1: Tabell for opptak og gjennomføring

for utdanningen innen fagområdet, og supplerende informasjon i e-post datert 26. juni 2020, og i vedlegg 1 Ansatte med høyere utdanning innen fagområdet.

Fagskolen viser i søknaden til at det er 23 fast ansatte i 100 prosents stilling som utgjør fagskolens administrasjon og fagsatte. Av disse er det fire fagsjefer og ti faglærere. Fagsjefene har ansvar for hvert sitt faglige område, henholdsvis planverk, kjøretøy, infrastruktur og praksis. Fagskolens rektor er også pedagogisk ansvarlig. I tillegg består fagmiljøet av én fagsjef for kurs og teknologisenteret, én rådgiver som er ansvarlig for teknologistøtte og opplæring, og én pedagogisk rådgiver. De øvrige ansatte har administrative oppgaver. Dette betyr at fagskolen har et fagmiljø med 18 ansatte. Under intervjuene fikk komiteen vite at flere av de administrativt ansatte bidrar i kvalitetssikringen av utdanningen.

Kurs og teknologisenteret skal bidra til at fagskolen kan tilby studenter, ansatte og foretak oppdatert kompetanse ved hjelp av ny teknologi. Pedagogisk rådgiver skal bidra i pedagogisk utviklingsarbeid og støtte fagpersonalet i digitalisering og utvikling av læremidler.

Ifølge fagmiljøtabellen er både fagsjefer og faglærere utdannet lokomotivførere med ulike former for formell pedagogisk kompetanse. Én faglærer er utdannet elektroingeniør på bachelorgradsnivå. Vedkommende er i tillegg i gang med en erfaringsbasert master i jernbaneteknikk ved NTNU og har hittil tatt 60 studiepoeng. En annen faglærer har startet på samme erfaringsbaserte master.

Rådgiver for kurs- og teknologisenteret har en bachelor i informasjonsteknologi. Det er én ansatt med ansvar for teknologistøttet opplæring som har hovedfag i psykologi, og den pedagogiske rådgiveren har lektorutdanning. Den pedagogisk ansvarlige (rektor) har blant annet lektorutdanning.

Alle innleide instruktører er sertifiserte lokomotivførere med formell pedagogisk kompetanse. Én instruktør har lærerutdanning i tillegg til lokomotivførerutdanning. Sensorer og kjørelærere har lokomotivførerutdanning.

Fagsjefer og faglærere har vært ansatt ved fagskolen i flere år.

Fagskolen viser til et relativt stabilt antall studenter i perioden 2014 til 2019. Studenttallet fordelte seg i nevnte periode slik: 120, 108, 128, 104, 82 og 122. Fagskolen praktiserer rullerende opptak slik at studentene starter opp i mindre grupper utover året. Rullerende opptak sikrer praksisgjennomføringen i tog.

Sakkyndig vurdering

Komiteen konstaterer at fagområdet fagskolen søker akkreditering av, i praksis synes å omfatte kun den ene eksisterende utdanningen, og at området ikke har tilstrekkelig faglig bredde til å omfatte flere separate utdanninger som er tydelig adskilte fra den eksisterende lokomotivførerutdanningen.

På denne bakgrunnen mener komiteen at fagmiljøet som er beskrevet i søknaden, dekker undervisnings-, kvalitetssikrings- og utviklingsoppgavene i det omsøkte fagområdet.

Komiteen viser til at fagmiljøet er ensartet ved at det i all hovedsak består av ansatte med lokomotivførerutdanning. Fagmiljøet har imidlertid i tillegg noen ansatte med informasjonsteknologisk og ingeniørfaglig (elektro) kompetanse, og en god del ansatte med til dels omfattende pedagogisk kompetanse.

Komiteen viser til at de viktigste delene av det omsøkte fagområdet er togframføring og klargjøring av tog. Komiteen mener på denne bakgrunn at fagmiljøets kompetanse er bred nok. Fagmiljøet har en tilstrekkelig størrelse i forhold til antall studenter. Komiteen vurderer at fagmiljøet til tross for en snever kompetanseprofil ville kunne være i stand til å utvikle nye utdanninger, vurdere kompetansebehov og rekruttere riktig kompetanse utenfra.

For å opprette helt nye selvstendige utdanninger ville det imidlertid vært nødvendig med omfattende nyrekruttering for å utvide kompetanseprofilen i et bredere fagområde. Komiteen ser det som positivt at noen i fagmiljøet tar master i jernbaneteknikk, og mener at disse personene utvilsomt vil utgjøre et verdifullt bidrag til fagmiljøet.

Konklusjon

Kravet i fagskoletilsynsforskriften § 4-5 (1) er tilfredsstillende oppfylt.

Ansatte i hovedstilling

Fagskoletilsynsforskriften § 4-5 (2) Fagskolen må ha ansatte i hovedstilling i fagmiljøet med formell utdanning på nivå over fagskoleutdanning i tilsvarende eller beslektet fagområde. Minst 50 prosent av de ansatte må være fast ansatt hos fagskolen

Beskrivelse

Dokumentasjon: Søknaden side 7 og 8. Vedlegg 3 Fagmiljøtabell, vedlegg 3.2.2 a Kravspesifikasjon for undervisningspersonell, og supplerende informasjon i e-post datert 26. juni 2020, og i vedlegg 1 Ansatte med høyere utdanning innen fagområdet.

Fagsjefer og faglærere er, som nevnt over, fast ansatt i 100 prosents stillinger. Alle fagsjefer og faglærere har lokomotivførerutdanning. Én faglærer er utdannet elektroingeniør på bachelornivå. Vedkommende har i tillegg 60 studiepoeng fra erfaringsbasert master i jernbaneteknikk ved NTNU. En annen faglærer har 7,5 studiepoeng innen samme erfaringsbaserte master.

Fagskolen har inngått avtaler med jernbaneforetak om bruk av instruktører som timelærere. I tillegg benytter fagskolen et stort antall kjørelærere og sensorer. Det kom frem under intervjuene at disse i all hovedsak er ansatt i jernbaneforetakene, men benyttes av fagskolen i henhold til nærmere avtale med foretakene. Alle innleide instruktører er

sertifiserte lokomotivførere med formell pedagogisk kompetanse. Kjøreledere og sensorer har lokomotivførerutdanning. Én er teknisk ingeniør, og én har lærerutdanning i tillegg til lokomotivførerutdanning.

Rektor er cand.philol. (lektor) med naturfag, matematikk og data i fagkretsen. I tillegg har vedkommende en masterutdanning i ledelse. Pedagogisk rådgiver har lektorutdanning. Ansvarlig for teknologistøttet opplæring er cand.polit. med hovedfag i psykologi. Rådgiver for kurs og teknologisenteret har en bachelor i informasjonsteknologi.

Sakkyndig vurdering

Komiteen konstaterer at minst 50 prosent av de ansatte er fast ansatt hos fagskolen. Komiteen ser i denne beregningen bort fra kjøreledere, instruktører og sensorer, som alle er ansatt i jernbaneforetak. Komiteen konstaterer at store bidrag i utdanningen kommer fra innleid personale. Dette er imidlertid ikke ukjent i utdanninger med betydelige innslag av praksis.

Komiteen viser til at fagmiljøet ved fagskolen i all hovedsak består av ansatte med lokomotivførerutdanning, som er en formell utdanning på fagskolenivå. Komiteen noterer seg at fagmiljøet både har ansatte med informasjonsteknologisk og ingeniørfaglig (elektro) kompetanse på bachelorgradsnivå, og ansatte med til dels omfattende pedagogisk og psykologisk kompetanse på bachelor- og mastergradsnivå.

Komiteen mener at selv om bachelorgrad i ingeniørfag (elektro), og til dels også den i informasjonsteknologi, kan anses for å være innenfor tilsvarende eller beslektet fagområde, utgjør disse totalt sett et svakt innslag i fagmiljøet.

Komiteen vil imidlertid peke på at det er ansatte i fagmiljøet som er i gang med erfaringsbasert master i jernbaneteknikk. En slik fullført mastergrad vil utvilsomt utgjøre et viktig og verdifullt bidrag til å sikre et fagmiljø med formell utdanning på nivå over fagskoleutdanning innen et tilsvarende-fagområde. Per i dag kan komiteen imidlertid ikke se at fagmiljøet har denne kompetansen.

Utdanning innen pedagogiske og psykologiske fag anses ikke som relevante for å vurdere dette kravet.

Konklusjon

Kravet i fagskoletilsynsforskriften § 4-5 (2) er ikke tilfredsstillende oppfylt.

Pedagogisk kompetanse

Fagskoletilsynsforskriften § 4-5 (3) Fagmiljøets faste ansatte må ha formell pedagogisk kompetanse i et omfang som gjør det mulig å utvikle pedagogiske metoder og verktøy.

Beskrivelse

Dokumentasjon: Søknadens side 9 og 10. Vedlegg 3.2.2 a Kravspesifikasjon for undervisningspersonell.

En seniorrådgiver i pedagogikk og kommunikasjon veileder faglærere i pedagogiske spørsmål. Seniorrådgiveren har også lektorutdanning (cand.philol.) og lang erfaring som lektor innen videregående opplæring.

Rådgiver for teknologistøttet opplæring bidrar med pedagogisk veiledning i utvikling av digitale læremidler og undervisning. Denne rådgiveren har utdanning med hovedfag innen psykologi og erfaring med utvikling av utdanning fra blant annet Politihøgskolen.

Det øvrige fagmiljøet har utdanning i yrkespedagogikk. Tre har årsenhet i pedagogikk og ytterligere én har lektorutdanning (cand.philol.).

Flertallet av de innleide instruktørene har yrkespedagogikk, én har universitetspedagogikk og tre har utdanning innen veiledning og coaching.

Det følger av *Kravspesifikasjon til undervisningspersonell* at fagsjefer og faglærere skal ha tre års yrkeserfaring og formell pedagogisk kompetanse. Kjøreledere skal ha kjørelederkurs eller tilsvarende pedagogisk utdanning. Instruktører skal i tillegg til fagkompetansen ha formell pedagogisk utdanning.

Sakkyndig vurdering

Det er den sakkyndige komiteens vurdering at de fast ansatte i fagmiljøet samlet har formell pedagogisk kompetanse i et omfang som gjør det mulig å utvikle pedagogiske metoder og verktøy som er godt tilrettelagt for fagskolens utdanning, også om fagskolen skulle beslutte å digitalisere hele eller deler av utdanningen. De sakkyndige vil her peke på at det ikke er mange fagskoler som har pedagogisk kompetanse i et tilsvarende omfang og nivå.

Konklusjon

Kravet i fagskoletilsynsforskriften § 4-5 (3) er tilfredsstillende oppfylt.

Fagmiljøets yrkeserfaring

Fagskoletilsynsforskriften § 4-5 (4) Fagmiljøet må ha relevant yrkeserfaring.

Beskrivelse

Dokumentasjon: Søknaden side 10. Vedlegg 3.2.2 a Kravspesifikasjon for undervisningspersonell.

Dokumentasjonen viser at fagsjefer har erfaring fra instruktørjobber i daværende NSB tilbake fra 2004 (totalt i 11 år), 2006 (totalt i 4 år) og 2009 (totalt i 12 år) og fra Flytoget i 2010 (totalt i 6 år). Faglærere har mangeårig (fra 4 til 16 år, langt de fleste mer enn 6 år) erfaring som lokomotivfører i daværende NSB, Flytoget og Vy. Erfaringen strekker seg fra 2007 og opp til 2020. De fleste har erfaring som lokomotivfører fra de siste fem årene, dvs. fra perioden 2015–2020.

Instruktørene har i all hovedsak erfaring som lokomotivførerinstruktører helt opp til 2020, fra ulike selskaper som driver togframføring, og de fleste instruktørene har svært mange års erfaring. Langt de fleste har mer enn 15 års erfaring som lokomotivfører. Tilsvarende gjelder for sensorene som er knyttet til utdanningen.

Dokumentasjonen viser videre at fagsjefer og faglærere opprettholder sin kompetanse gjennom praktisering i jernbaneforetak. Instruktører og kjørelærere skal opprettholde sin kompetanse gjennom tilbud om årlige samlinger for henholdsvis instruktører og kjørelærere i regi av Norsk fagskole for lokomotivførere. Kjørelærergodkjenning utløper etter tre år dersom vedkommende ikke har deltatt i de årlige kjørelærersamlingene i perioden.

Sakkyndig vurdering

De sakkyndiges vurdering er at fagmiljøet har relevant yrkeserfaring, som også opprettholdes gjennom avtaler med jernbaneforetakene om togframføring. Det kom frem under intervjuene at studentene oppfatter fagmiljøet som kunnskapsrike og oppdaterte innenfor fagfeltet.

Konklusjon

Kravet i fagskoletilsynsforskriften § 4-5 (4) er tilfredsstillende oppfylt.

3.1.3 Samarbeid

Samarbeid med aktører i yrkesfeltet

Fagskoletilsynsforskriften § 4-6 (1) Fagskolen må ha et formelt samarbeid med relevante aktører i yrkesfeltet om utvikling og gjennomføring av utdanningene innen fagområdet.

Beskrivelse

Dokumentasjon: Søknaden side 10 og 11. Vedlegg 3.3.1 a Oversikt over samarbeidspartnere, vedlegg 3.3.1 b Avtale med foretak, vedlegg 3.3.1 c Møtereferat fagråd, vedlegg 3.3.1 d Møtereferat bransjeråd, vedlegg 3.3.1 c Møtereferat Jernbaneforetakenes sikkerhetsforening og vedlegg 3.3.1 f Møtereferat evalueringsmøte med Vy.

Fagskolen har lagt frem oversikter over samarbeidspartnere og avtaler, som i korte trekk beskriver samarbeidet. Denne dokumentasjonen viser at fagskolen har tett kontakt med aktørene i jernbanesektoren, blant annet når det gjelder bruk av kjørelærere, instruktører og sensorer.

Fagskolen viser videre til at samarbeidspartene er medlemmer i de nye fagrådene som er opprettet for alle emner innen lokomotivførerutdanningen. Fagrådene har blant annet som oppgave å diskutere kompetansekrav for fremtidens lokomotivførere og utvikling innen fagene for å sikre relevans i utdanningen. Fagskolen har lagt ved referater fra møter i

fagrådene i 2019, som viser fagrådenes diskusjoner knyttet til utfordringer og utviklingspotensial for utdanningen.

Fagskolen redegjør også for at fagskolen gjennomfører møter med bransjeorganisasjoner i bransjeråd. Her skal alle jernbaneforetakene, studenter og arbeidstaker- og arbeidsgiversiden være representert. Fagskolen skriver at bransjerådet skal bidra til kvalitativ evaluering av fagskolens og fagrådenes arbeid, og diskutere utvikling og utfordringer i sektoren.

Fagskolen har lagt ved referat fra møter i brukerrådet i 2019, der tema blant annet er utvikling av lokomotivførerutdanning og tilbakemeldinger fra bransjen på kandidatenes kompetanse etter utdanning. I tillegg har skolen hatt evalueringsmøter med bransjen etter at kandidatene har gjennomført internsertifisering i foretakene. Referat fra møte med Vy viser at selskapet har gitt tilbakemelding på kvaliteten på de nyutdannede kandidatene dette selskapet har ansatt.

Sakkyndig vurdering

Den sakkyndige komiteens vurdering er at samarbeidet med aktører i sektoren fremstår som tett og solid. Komiteen konstaterer at fagskolen arbeider tett med jernbaneforetakene. Foretakene kommer med innspill til utvikling av utdanningen, og utdanningen sikres relevans ved at representanter fra sektoren gir tilbakemelding på kvaliteten gjennom deltakelse blant annet i fag- og bransjeråd.

Komiteen vil likevel bemerke at studentene viste lite kjennskap til arbeidet i fag- og bransjeråd under intervjuene, og fagskolen bør bestrebe seg på å engasjere studentene i arbeidet i disse rådene.

Konklusjon

Kravet i fagskoletilsynsforskriften § 4- 6 (1) er tilfredsstillende oppfylt.

Resultater fra samarbeid og deltakelse i nettverk

Fagskoletilsynsforskriften § 4-6 (2) Fagskolen må vise til tilfredsstillende resultater fra deltagelse i regionale, nasjonale og eventuelt internasjonale samarbeid og delta i faglige nettverk relevante for fagområdet.

Beskrivelse

Dokumentasjon: Søknaden side 12 og 13. Vedlegg 3.3.2 a Oversikt over ansattes deltakelse i faglige nettverk.

Dokumentasjonen viser at fagskolen deltar i Rådet for offentlige fagskoler (RFF) samt på kurs og seminarer i regi av NOKUT og UNIT. Faglærerne deltar i faglige nettverk ved at de er sertifisert av og deltar i internopplæring i jernbaneforetakene. Fagsjefer og -lærere deltar som fagekspert hos Norske tog og deltar på seminarer i regi av Statens jernbanetilsyn og Jernbanedirektoratet. Fagskolen beskriver et samarbeid med Fagskolen Tinius Olsen for å sammenligne organisering, struktur og strategi.

Fagskolen deltar også i internasjonalt samarbeid selv om dette ikke er formalisert. Samarbeidet omfatter blant annet et prosjekt for sammenligning av lokomotivførerutdanningene i Norge, Sverige og Danmark. Prosjektet omfatter flere skoler i Sverige og skal etter planen utvides i 2020 til også å omfatte skoler i Nederland og Finland. Fagskolen viser til besøk og erfaringsutveksling med Stadler i Sveits.

Fagmiljøet deltar i ulike internasjonale konferanser med UICs (International Union of Railways) Expertise Development Training og Digital Rail.

Samarbeid og deltakelse i nettverk nasjonalt og internasjonalt medfører resultater i form av utvikling av utdanningen, særlig når det gjelder ulike former for digitalisering av utdanningen. Fagskolen viser til et prosjekt om film fra førerrom, som skal gi studentene bedre kunnskap om togets førerrom før praksis starter. Fagskolen viser videre til et prosjekt for digitalisering av skiftopplæringen og et samarbeid med Universitetet i Sørøst-Norge om bruk av simulator og om utvikling av ulike scenarier til bruk i undervisningen.

Sakkyndig vurdering

Komiteen mener at fagskolens samarbeid fremstår som både tette, brede og relevante for utdanningen. Det internasjonale samarbeidet omfatter særlig svenske og danske skoler som også utdanner lokomotivførere. Fagskolen viser imidlertid også til at de har noe internasjonalt samarbeid gjennom deltakelse i ulike internasjonale fagkonferanser og samarbeid med blant annet relevante aktører i Sveits.

Komiteen viser til at internasjonalt samarbeid og erfaringsutveksling ser ut til å gi resultater i form av utvikling av lokomotivførerutdanning gjennom ulike former for digitalisering. Komiteen merker seg spesielt filming i førerrom, digitalisering av skifteopplæringen og utvikling av simulatorbruk og læremidler til undervisning.

Konklusjon

Kravet i fagskoletilsynsforskriften § 4-6 (2) er tilfredsstillende oppfylt.

3.2 Krav til institusjonen

3.2.1 Opptak og gjennomstrømming

Fagskoletilsynsforskriften § 4-3 (2): Fagskolen skal ha jevnlig opptak av studenter og en tilfredsstillende gjennomstrømming.

Beskrivelse

Dokumentasjon: Søknaden side 14. Vedlegg 1 Tabell for opptak og gjennomføring for utdanningene innen fagområdet og vedlegg 2 Tabeller for opptak og gjennomføring ved fagskolen.

Norsk fagskole for lokomotivførere skriver i søknaden at skolen har gjennomført ett årlig opptak siden starten i 2005, og at det årlig tas opp et antall studenter som er fastsatt av

Jernbanedirektoratet. Antallet varierer fra år til år etter sektorens behov. I perioden 2017 til 2019 har søkerantallet vært henholdsvis 470, 457 og 620. Studentene starter studiet på ulike tidspunkter gjennom året, og det kan være opptil seks kull med ulike oppstartstidspunkt. Dette kan bety lang ventetid mellom opptak og studiestart, og en del studenter faller fra i denne perioden.

Fagskolen skriver at den har et mål om 90 prosent gjennomføring, og at dette målet er nådd for tilnærmet alle år siden skolen startet å måle gjennomføringsprosenten. Videre opplyser skolen at det er ca. 70 prosent som gjennomfører utdanningen på normert tid.

Ifølge søknaden legger fagskolen særlig vekt på frafallet som skjer mellom opptakstidspunkt og undervisningsstart, og at det er satt i gang tiltak med informasjon og forberedelseskurs for å opprettholde søkerens interesse i denne ventetiden.

Fagskolen skriver videre at frafallet fordeler seg om lag likt på studenter som trekker seg frivillig fra studiet, og studenter som ikke består eksamen eller av annen grunn mister studieplassen.

Tabell for opptak og gjennomføring for utdanningen

Den øverste tabellen, se under, viser tall for opptak og gjennomføring i perioden 2014 til 2017, da utdanningens omfang var 90 fagskolepoeng. Den nederste tabellen viser det samme for perioden 2017 til 2019, da utdanningens omfang var 60 studiepoeng.

Fagskolen har også lagt ved tabeller som viser oversikt over henholdsvis søkere, antall studenter som er i studieløp, og uteksaminerte kandidater for årene 2017, 2018 og 2019.

Fagskolen opplyser at de fra og med opptaket 2020 skal delta i Samordna opptak.

Utdanning*: Lokomotivførerutdanningen, 90 studiepoeng, samlingsbasert								
År	Opptaksgrunnlag			Gjennomføring*				
	Formell kompetanse	Realkompetanse	Totalt	Normert tid	Ikke normert tid	Aktive studenter	Frafall ***	Totalt
2014	120	0	120	80	24	0	16	120
2015	108	0	108	82	15	0	11	108
2016	128	0	128	96	18	0	14	128
2017	84	0	84	63	9	0	12	84

Utdanning*: Lokomotivførerutdanningen, 60 studiepoeng, samlingsbasert								
År	Opptaksgrunnlag			Gjennomføring*				
	Formell kompetanse	Realkompetanse	Totalt	Normert tid	Ikke normert tid	Aktive studenter	Frafall ***	Totalt
2017	20	0	20	18	2	0	0	20
2018	82	0	82	65	6	7	4	82
2019	122	0	122			118	4	122

* Navn på utdanning, studiepoeng, samlingsbasert / nettbasert med samlinger / nettbasert** De som skal telles er de studentene som ble tatt opp det året som står i første kolonne, slik at summen «Totalt» under opptak blir lik summen «Totalt» under gjennomføring.

*** Frafall inkluderer alle som har sluttet uten å gjennomføre hele studiet med ståkarakter.

Sakkyndig vurdering

Komiteen noterer seg at fagskolen har tett samarbeid med Jernbanedirektoratet og bransjen når det gjelder antall søkere, opptak og gjennomføring. Samarbeidet sikrer tilstrekkelig antall ferdige lokomotivførere til sektoren.

Komiteen opplever det som litt utfordrende å se sammenhengen mellom tallene siden de omfatter kull med ulike oppstartstidspunkter.

Komiteen ser imidlertid at fagskolen har et jevnlig opptak, og at skolen har høy gjennomstrømning sammenlignet med mange andre fagskoler.

Konklusjon

Kravet i fagskoletilsynsforskriften § 4-3 (2) er tilfredsstillende oppfylt.

3.2.2 Strategi

Fagskoletilsynsforskriften § 4-3 (3): Fagskolens strategi for fagområdet skal gi grunnlag for stabil virksomhet i en femårsperiode.

Beskrivelse

Dokumentasjon: Søknaden side 14, 15 og 16. Vedlegg 2.1.c Mandat Norsk fagskole for lokomotivførere, vedlegg 4.2.a Styrevedtak om søknad om akkreditering og vedlegg 4.2. b Oversikt over kompetansebehov for lokomotivførere.

Fagskolen dokumenterer styrevedtak om søknad om akkreditering, og følgebrevet til søknaden er undertegnet styreleder.

Mandatet for fagskolen, som ble fastsatt av Jernbanedirektoratet 20. mars 2019, utgjør fagskolens strategi. Mandatet slik det er vist på side 13 i søknaden lyder:

Norsk fagskole for lokomotivførere skal:

- være en akkreditert utdanningsinstitusjon innen togfremføring/jernbane
- være en moderne og framtidsrettet utdanningsinstitusjon
- være en enhetlig og samlende skole for grunn- og etterutdanning som etterspørres i jernbanevirksomheter
- sikre like forutsetninger for alle aktører i en sektor som er preget av konkurranse og flere aktører
- være operatøruavhengig
- vektlegge praksisopplæring
- utvikle og anvende digitale verktøy med tanke på effektiv og fleksibel utdanning
- være profesjonelt ressurscenter som bistår sektoren med rådgivning og utvikling innen togfremføring
- samhandle med andre kompetansemiljø i inn- og utland for å optimalisere og utvikle utdanningens form og innhold

- utvikle og kvalitetssikre en fremtidsrettet jernbanefaglig utdanning i nært samarbeid med bransjen

Fagskolen har siden oppstarten av fagskoledriften i 2005 sett et økende behov for utdannede lokomotivfører-kandidater, og den viser til et årlig søkertall på ca. 100 til ca. 500. Søknaden inneholder en tabell med tall på opptak og gjennomføring for perioden 2014–2019. Tabellen viser at fagskolen har stabile opptakstall, fra ca. 80 til ca. 120 studenter i året, og at gjennomføringsgraden på normert tid ligger på rundt 70 prosent.

Samtidig skriver fagskolen at det er Jernbanedirektoratet som beregner behovet for fremtidige lokomotivfører-kandidater i jernbanesektoren, og som gir oppdrag til skolen om antall uteksaminerte. Fagskolen opplyser at det for fremtiden satses på økt utbygging av jernbanesektoren, og fagskolen har lagt ved en oversikt over kompetansebehov for lokomotivførere.

Norsk fagskole for lokomotivførere finansieres av Jernbanedirektoratet over statsbudsjettet.

For å sikre en fast og stabil fagstab som blant annet kan følge studentene opp i praksis og sørge for utvikling av studietilbudet, har fagskolen ansatt flere faglærere de siste årene.

Sakkyndig vurdering

Komiteen konstaterer at søkertall, gjennomstrømning, finansiering og etterspørsel gir grunnlag for stabil fagskoledrift i en femårsperiode. Fagskolens strategi, som ble vedtatt av Jernbanedirektoratet i mars 2019, understøtter slik drift og gir også et tydelig grunnlag for videreføring og utvikling av eksisterende utdanning.

Komiteen har imidlertid vanskelig for å se fagskolens planer for utvikling av nye utdanninger som er tydelig adskilte fra eksisterende fagskoleutdanning. De eksemplene fagskolen oppgir, er variasjoner av, eller mindre etterutdanninger til, den ene utdanningen fagskolen tilbyr i dag.

Selv om strategien gir grunnlag for stabil drift, synes komiteen det er påtagelig at strategien ikke har noen tydelig og ambisiøs plan for utvikling av fagområdet det er søkt om akkreditering av. Komiteen har ikke klart å identifisere en slik plan verken i søknaden, i vedleggene eller gjennom svar på direkte spørsmål i samtaler med representanter for fagskolen. Sett i lys av at fagskolen har søkt om fagområdeakkreditering, er komiteens vurdering at skolen ikke har en god nok strategi.

Konklusjon

Kravet i fagskoletilsynsforskriften § 4-3 (3) er ikke tilfredsstillende oppfylt.

3.2.3 Fagskolens organisering og infrastruktur

Fagskoletilsynsforskriften § 4-4 (1): Fagskolens organisering skal være tilpasset utdanningsvirksomheten. Fagskolen skal ha:

De enkelte kravene i § 4-4 (1) a) til og med g) er omtalt løpende og hver for seg i teksten som følger. Det er ingen samlet konklusjon for § 4-4 (1) i denne rapporten. De sakkyndiges vurdering og konklusjoner er behandlet i sammenheng med beskrivelsen av de enkelte krav.

3.2.4 Studieadministrative tjenester

Fagskoletilsynsforskriften § 4-4 (1) a) Fagskolen skal ha: Velfungerende studieadministrative tjenester og god informasjon til studentene.

Beskrivelse

Dokumentasjon: Søknaden side 16 og 17. Vedlegg 4.3.1 a Huskeliste første skoleuke

Dokumentasjonen viser at fagskolen har en studieadministrasjon som består av tre ansatte, to i 100 prosents stilling og én i 50 prosents stilling. I tillegg er studieinspektør i 100 prosents stilling leder for studieadministrasjonen.

Studieadministrasjonen er ansvarlige for opptak, planlegging og gjennomføring av opplæring og eksamen. Dette inkluderer bestilling av praksisperioder, instruktør- og kjørerelærerbestillinger samt bestilling av togmateriell og simulator til bruk i undervisningen. Fagskolen har en resepsjon, der studentene kan henvende seg for å få tilgang til administrative tjenester.

Fagskolen har en kommunikasjonsrådgiver som er ansvarlig for at studentene får nødvendig informasjon på nettsider og i sosiale medier.

Studentene får informasjon om studieadministrative og andre praktiske tjenester i løpet av første uke, og fagskolen har lagt ved en huskeliste som viser hvilken informasjon studentene skal få, og hvem som er ansvarlig for hver enkelt del.

Fagskolen opplyser om at studieveiledning i all hovedsak skjer gjennom kontaktlærere, som har ansvar for hver sin klasse.

Sakkyndig vurdering

Den sakkyndige komiteens vurdering er at fagskolen tilbyr velfungerende og nærværende studieadministrative tjenester som er godt tilpasset utdanningsvirksomheten og studentene. Det ser ut til at studentene får den informasjon de trenger for å gjennomføre utdanningen.

Konklusjon

Kravet i fagskoletilsynsforskriften § 4-4 (1) a) er tilfredsstillende oppfylt.

3.2.5 Studentvelferd

Fagskoletilsynsforskriften § 4-4 (1) bokstav b) Fagskolen skal ha: Studentvelferd som er tilpasset studentene og utdanningsvirksomheten.

Beskrivelse

Dokumentasjon side 17. Vedlegg 4.3.2 a Avtale med SiO.

Norsk fagskole for lokomotivførere har inngått avtale med studentsamskipnaden SiO. Avtalen gir studentene tilgang til studentboliger, helsetjenester og andre velferdsgoder på linje med andre studenter i Oslo-området. Velferdstilbudet er beskrevet i den vedlagte avtalen mellom partene.

Fagskolen opplyser at de sammen med andre fagskoler på Østlandet har inngått avtale med Universitetet i Sørøst-Norge (USN) om felles studentombud.

Sakkyndig vurdering

Den sakkyndige komiteen konstaterer at fagskolens avtale med SiO sikrer studentene velferdstjenester, herunder tilgang til studentboliger. Komiteen noterer at fagskolen har inngått avtale med USN om felles studentombud. Komiteen kan imidlertid ikke se at skolen har opplyst om dette på sine nettsider, og studentene hadde liten kunnskap om ordningen.

Studentombud er en lovpålagt ordning, og fagskolen bør sikre at studentene har kunnskap om at det finnes et slikt ombud ved denne fagskolen.

Konklusjon

Kravet i fagskoletilsynsforskriften § 4-4 (1) b) er tilfredsstillende oppfylt.

3.2.6 Ressurser og fasiliteter

Fagskoletilsynsforskriften § 4-4 (1) c) Fagskolen skal ha: Ressurser og fasiliteter i form av lokaler, utstyr og informasjonstjenester som er tilpasset utdanningsvirksomheten og som utgjør et fullt forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø for studenter og ansatte.

Beskrivelse

Dokumentasjon: Søknaden side 18. Vedlegg 4.3.3 a Leieavtale Norsk jernbaneskole.

Fagskolen disponerer seks klasserom med instruktør-PC-er. To av klasserommene er utviklet spesielt til emnene Kjøretøy og Infrastruktur. Klasserommene inneholder blant annet modeller for stangsystem, desksimulator, skiltsamling, modelljernbane, virtuelle briller og annet materiell som er nyttig i opplæringen. Fagskolen eier et simulatorsenter med seks fullskala førerrom i tillegg til ERTMS-simulator og ATC-desk. Her kan studentene øve på avvikssituasjoner, og faglærere kan bruke simulatorene i opplæringen. Det er to datarom som blir brukt til undervisning og opplæring, med til sammen 35 PC-er. I tillegg har fagskolen mediatek med fire PC-er. Fagskolen har også klassesett med ca. 20 bærbare PC-er for utlån til studentene.

It's learning brukes primært som fagskolens læringsplattform. Skolebygget er åpent for studentene hele døgnet og alle dager. IKT-tjenester består av fri tilgang til en rekke tjenester døgnet rundt.

Norsk fagskole for lokomotivførerutdanning har avtale med Norsk jernbaneskole om plass i verksteder, lokomotivstaller og driftsbanegårder hos samarbeidende jernbaneforetak. Avtalen gir fagskolen tilgang til større komponenter og andre typer lokomotiv, vogner m.m.

Sakkyndig vurdering

Den sakkyndige komiteen ser at fagskolen har moderne lokaler og uteområder som er tilpasset utdanning av fremtidige lokomotivførere. Komiteen har besøkt fagskolens lokaler i Jernbanekroken, og besøket bekreftet inntrykket fra søknaden om at fagskolen har ressurser og fasiliteter som utgjør et fullt forsvarlig læringsmiljø for dagens utdanning, og også for det omsøkte fagområdet slik komiteen oppfatter søknaden.

Konklusjon

Kravet i fagskoletilsynsforskriften § 4-4 (1) c) er tilfredsstillende oppfylt.

3.2.7 Rutiner for oppretting og utvikling av utdanninger

Fagskoletilsynsforskriften § 4-4 (1) d) Fagskolen skal ha: Tilfredsstillende rutiner for oppretting av nye utdanninger og videre utvikling av etablerte utdanninger. Studenter skal delta i dette arbeidet.

Beskrivelse

Dokumentasjon: søknaden side 19. Vedlegg 4.3.4 a Rutine for utvikling av nye utdanninger innen togframføring og klargjøring av tog og vedlegg 4.3.4 b Rutine for revidering av eksisterende utdanninger.

Norsk fagskole for lokomotivførere har rutine for henholdsvis oppretting av nye utdanninger og for utvikling av eksisterende utdanninger. Disse er *Rutine for utvikling av nye utdanninger og vesentlige endringer i eksisterende utdanninger* og *Rutine for revidering av eksisterende utdanninger*. Rutinene beskriver roller og ansvarsfordeling i utvikling og revidering av utdanninger. Det går frem av rutinene at studenter skal delta i arbeidet.

Rutinen for utvikling av nye utdanninger innebærer en behandling i to trinn. Når det kommer forespørsel eller innspill til ny utdanning, skal rektor vurdere om utdanningen faller innenfor fagskolens mandat og fagområde. Dersom dette er tilfellet, er første trinn at rektor oppnevner en utviklingskomite bestående av representanter fra relevante bransjer, fra fagskolen og fra Jernbanedirektoratet. Dersom komiteen finner at det er grunnlag for å utvikle en ny utdanning, skal det søkes om finansiering, og saken skal behandles av styret.

Dersom styret vedtar å starte utviklingen av den aktuelle utdanningen, opprettes et fagråd med eksterne og interne representanter samt studenter.

Fagrådet skal vurdere om utdanningen tilfredsstiller alle faglige krav til en fagskoleutdanning i gjeldende fagskoleregelverk. Det er rektor som er ansvarlig for å avklare finansiering, som skjer gjennom Jernbanedirektoratet. Fagrådet skal lage en innstilling med forslag til vedtak, og forslaget skal behandles av en ekstern gruppe. Den

eksterne gruppen skal vurdere om den aktuelle utdanningen tilfredsstillende krav i fagskoleregulverket, og om formelle jernbanefaglige krav er oppfylt. Gruppen skal innstille til styret med anbefaling om vedtak. Det er styret som fattet endelig vedtak om godkjenning av nye utdanninger.

Rutinen for revidering av eksisterende utdanninger innebærer at det opprettes fagråd bestående av eksterne og interne medlemmer med relevant faglig bakgrunn. Studenter skal delta i arbeidet. Denne rutinen har ikke krav til utviklingskomité eller til eksternt deltakere. Det er styret som fattet endelig vedtak om godkjenning av nye utdanninger.

Sakkyndig vurdering

Den sakkyndige komiteen vurderer rutinene for utvikling og oppretting av nye utdanninger og for videreutvikling av etablerte utdanninger som tilfredsstillende. Det er tydelig hvordan styret skal være involvert i disse prosessene. Rutinen viser også at studentene skal delta i arbeidet.

Komiteen mener imidlertid at fagskolen bør tydeliggjøre mandatet for interne og eksterne utvalg ved eksplisitt å vise til hvilke forskriftskrav som gjelder for akkreditering av studietilbud. Komiteen mener også at fagskolen bør utforme krav til fagskolens kunnskapsgrunnlag ved vurderingen av om det skal gjøres vesentlige endringer i en utdanning.

Komiteen vil avslutningsvis peke på at det kom frem i intervjuene med studentene at disse i liten grad var kjent med disse rutinene og med studentdeltakelse i fagrådene. Fagskolen bør arbeide for å sikre større grad av studentmedvirkning.

Konklusjon

Kravet i fagskoletilsynsforskriften § 4- 4 (1) d) er tilfredsstillende oppfylt.

3.2.7 Ansattes kompetanseutvikling

Fagskoletilsynsforskriften § 4-4 (1) e) Fagskolen skal ha: Rutiner for å ivareta de ansattes kompetanseutvikling

Beskrivelse

Dokumentasjon: Søknaden side 20. Vedlegg 4.3.5 a Mal medarbeidersamtale, vedlegg 4.3.5 b Oversikt over kompetanseplan ansatte, vedlegg 4.3.5 c Risikovurdering teoriundervisning og vedlegg 4.3.5 d Oversikt over kompetanseplan kjøretøy.

I søknaden beskriver fagskolen hvilke ordninger som finnes for å ivareta de ansattes kompetanseutvikling. Fagskolen viser til kompetansekartlegging gjennom en årlig medarbeidersamtale og en påfølgende kompetanseplan med ledelsens prioriteringer av tiltak for de ansatte. Gjennomføring og resultat diskuteres i påfølgende medarbeidersamtale.

I tillegg til de årlige kompetanseplanene for ansatte vurderer og igangsetter fagskolen fortløpende andre kompetansehevingsprosjekter. Slike prosjekter kan komme som følge av tilbakemeldinger fra jernbaneforetak, studenter og andre samt endring i krav til opplæringen og øvrige rammevilkår (for eksempel endret konkurransesituasjon i sektoren).

Eksempler på slike prosjekter er en risikoanalyse fra 2019 som viste at fagskolen måtte bli mer faglig robust for selv å kunne gjennomføre teoriundervisning innen emnet Kjøretøy. Som en følge av denne analysen og tilbakemelding fra studentene om behov for tettere oppfølging satte skolen i gang internopplæring av ansatte. Et annet eksempel er opplæring av egne ansatte som instruktører for å minske innleie fra jernbaneforetakene.

Et annet viktig kompetansehevingstiltak er at to faglærere er i ferd med å gjennomføre emner i erfaringsbasert master i jernbaneteknikk ved NTNU.

Vurdering fra sakkyndige

Den sakkyndige komiteen noterer at fagskolen har ordninger for å ivareta de ansattes kompetanseutvikling. Komiteen konstaterer at ordningen innebærer en kompetansekartlegging i den årlige medarbeidersamtalen. Komiteen merker seg videre til at fagskolen etter denne kartleggingen og tilbakemeldinger fra jernbaneforetak og studenter utarbeider en kompetanseplan med prioriterte tiltak.

Komiteen mener at kompetanseplanen, sammen med den tette kontakten som eksisterer mellom fagskolen og jernbaneforetakene, kan være egnet til å ivareta kompetanseutviklingen i fagmiljøet knyttet til den eksisterende utdanningen.

Komiteen viser imidlertid til at Norsk fagskole for lokomotivførere søker om fagområdeakkreditering, og understreker at dette innebærer skjerpede krav til kompetansen i fagmiljøet. Komiteen savner derfor tydelige rutiner og planer for kompetanseutvikling for å sikre at fagmiljøet omfatter ansatte i hovedstilling med formell utdanning på nivå over fagskoleutdanning i tilsvarende eller beslektet fagområde, jf. fagskoletilsynsforskriften § 4-5 (2).

Konklusjon

Kravet § 4-4 (1) e) er ikke tilfredsstillende oppfylt.

3.2.8 Studentdemokrati

Fagskoletilsynsforskriften § 4-4 (1) f) Fagskolen skal ha: Et fungerende studentdemokrati, og kunne vise til resultater av samarbeidet med studentene.

Beskrivelse

Dokumentasjon: Søknaden 21 og 22. Vedlegg 4.3.6 a Vedtekter for valg av tillitsvalgte og tillitsvalgtforum, vedlegg 4.3.6 b Medlemskap NLF, vedlegg 4.3.6 c Medlemskap ONF og vedlegg 4.3.6 d Referat fra studentsamlinger og møter. Supplerende dokumentasjon i e-post datert 26. juni 2020, vedlegg informasjonsskriv til tillitsvalgte og mandat for tillitsvalgtforum.

Norsk fagskole for lokomotivførere opplyser at Norsk Lokomotivmandsforbund (NLF) har en egen studentorganisasjon for lokomotivførerstudentene. Hvert kull velger en tillitsvalgt som deltar i tillitsvalgtforum. Kullet melder inn tillitsvalgte til kontaktlærer eller administrasjon. På forespørsel fra komiteen har fagskolen oversendt utkast til mandat for

tillitsvalgtforum ved Norsk fagskole for lokomotivførere. Fagskolen tar sikte på at dette behandles i styret.

Rektor er ansvarlig for tilrettelegging av kommunikasjon mellom NLF og studentene, og rektor gjennomfører jevnlig dialogmøter med studenttillitsvalgte. Fagskolen opplyser at de har sørget for tillitsmannsstøtte gjennom NLF, som har en egen studentkontakt som sitter i forbundsstyret.

Det velges en hovedtillitsvalgt blant studentene. Vedkommende sitter i fagskolens styre og i klagenemnda. En representant for de tillitsvalgte inviteres også med i bransjerådene.

Fagskolen skriver videre at studentene også er medlemmer i Organisasjonen for Norske Fagskolestudenter (ONF).

Fagskolen inviterer alle studentene til felles samling to ganger i året. Her får studentene informasjon fra fagskolen og anledning til å ta opp saker ved behov.

I søknaden viser fagskolen til eksempler på resultater av samarbeidet med studentene. Det ene eksempelet omhandler behov for studentboliger i Oslo. Etter jevnlig henvendelser fra studentene om boligbehov inngikk fagskolen et samarbeid med SiO som gir fagskolens studenter tilgang til blant annet studentboliger.

Ulike evalueringer og studentsamlinger har vist at i fag der det var flere instruktører som bidro, var det utfordrende å sikre kontinuitet i opplæringen. I fag der det var én kontaktlærer som hadde undervisningsansvar gjennom hele opplæringen, fant man ikke tilsvarende utfordringer. På bakgrunn av disse tilbakemeldingene har fagskolen fra og med 2020 innført et tolærer-system, hvor hvert kull har to fast ansatte kontaktlærere, som har undervisningsansvar for hvert sitt fag. Disse skal samarbeide om kontaktlærerrollen og sikre en tverrfaglighet i utdanningen og progresjon i «sitt» fag. Det er et tilsvarende eksempel der studentene har meldt tilbake at emnet Kjøretøy er krevende for mange studenter. På grunnlag av disse tilbakemeldingene har fagskolen utviklet flere og bedre læremidler.

Under institusjonsbesøket ga både fagskolen og studentene uttrykk for at det er utfordrende å drive studentdemokrati, fordi utdanningen er kort og har stor grad av praksis. I tillegg kommer det faktum at studentene starter utdanningen i flere kull utover året.

Sakkyndig vurdering

Komiteen konstaterer at det er en utfordring å legge til rette for et studentdemokrati når utdanningen er kort og inneholder lange praksisperioder. Intervjuene med studenter og tillitsvalgt viste at kunnskapen om studentdemokratiet var noe varierende. Komiteen fikk likevel inntrykk av at fagskolen har fornøydde studenter, som føler at de blir hørt når de kommer med innspill.

Komiteen noterer seg likevel at studentene savnet noe informasjon om studentmedvirkning i den faglige virksomheten, for eksempel informasjon om deltakelse i fag- og bransjeråd.

Komiteen ser at skolen på nettsidene har en informativ side om studentdemokratiet, og anbefaler fagskolen å arbeide videre med å legge til rette for et vel fungerende studentdemokrati. Skoleledelsen bør blant annet legge til rette for og bidra til at

studentorganet lager sine egne vedtekter. Siden det er hyppige utskiftninger av studenttillitsvalgte i denne utdanningen, er det særlig viktig at fagskolen bidrar i dette arbeidet.

Konklusjon

Kravet i fagskoletilsynsforskriften § 4-4 (1) f) er tilfredsstillende oppfylt.

3.2.9 Fungerende system for kvalitetssikring

**Fagskoletilsynsforskriften § 4-4 (1) g) Fagskolen skal ha:
Et fungerende system for kvalitetssikring som har vært i bruk i minst ett år etter NOKUTs godkjenning av systemet**

Fagskoletilsynsforskriften § 5-1 (7): Fagskoler som søker akkreditering av fagområde må kunne dokumentere jevnlig dialoger med samarbeidspartnere, jf. § 4-6, og vise hvordan informasjonen brukes i den årlige gjennomgangen av utdanningskvaliteten, jf. § 5-1 (4).

Beskrivelse

Dokumentasjon: Søknaden side 22, 23 og 24. Vedlegg 4.3.7 a Kvalitetsrapport NJ 2016, vedlegg 4.3.7 b Kvalitetsrapport NJ 2017, vedlegg 4.3.7 c Kvalitetsrapport Norsk fagskole for lokomotivførere 2018, vedlegg 4.3.7 d Rapport internrevisjon kjøretøy og praksis, vedlegg 4.3.7 e Studieplan Lokomotivførerutdanningen, vedlegg 4.3.7 f Virksomhetsplan 2019, vedlegg 4.3.7 g Tertialrapportering 2019, vedlegg 4.3.7 h Mal ledelsens gjennomgang og vedlegg 4.3.7 i Kvalitetsrapport Norsk fagskole for lokomotivførere 2019.

Norsk fagskole for lokomotivførere bygger videre på Norsk Jernbaneskole sitt kvalitetssikringssystem. NOKUT godkjente dette systemet sist i forbindelse med en søknad om vesentlig endring i lokomotivførerutdanningen i 2016.

Fagskolen ble skilt fra Norsk Jernbaneskole med virkning fra 2019. Fagskolen skriver i søknaden at kvalitetssikringssystemet er blitt justert etter dette. Fagskolen skriver videre at systemets innhold rettet mot lokomotivførerutdanningen og Norsk fagskole for lokomotivførere ikke er endret.

Fagskolen opplyser at Norsk Jernbaneskole var ISO-sertifisert, og at denne skolen har beholdt sertifiseringen. Norsk fagskole for lokomotivførere har på sin side beholdt noen av verktøyene fra ISO-sertifiseringen. Blant annet benytter fagskolen internrevisjoner for å kvalitetssikre sentrale og utsatte områder innen utdanningen. Revisjonsprogrammet er en del av ledelsens gjennomgang av kvaliteten og omtales i kvalitetsrapporten. Fagskolen redegjør for at kvalitetssikringssystemet presenteres digitalt i verktøyet Plandisc. Systemet inneholder blant annet et årshjul som fagskolen la ved søknaden om fagområdeakkreditering. Det vises i søknaden side 23 til at de aktuelle lenkene ikke er tilgjengelige for eksterne.

Fagskolen for lokomotivførerutdanning har lagt frem en virksomhetsplan som viser en rekke kvalitative og kvantitative mål for utdanningen, og som det rapporteres på i fremlagt tertialrapportering.

Som vedlegg til søknaden har fagskolen sendt inn kvalitetsrapporter fra 2016 til 2019. Kvalitetsrapportene for lokomotivførerutdanningen er omfattende og synliggjør kvalitetsarbeidet som er gjennomført i de aktuelle årene. Rapportene viser blant annet at studenter, undervisningspersonell, sensorer og bransjerepresentanter har gjennomført evalueringer av lokomotivførerutdanningen. Rapportene viser avvik og tiltak som er gjennomført for å forbedre utdanningen.

Kvalitetsrapporten for 2019 viser som de tidligere rapportene at fagskolen innhenter tilbakemeldinger fra studenter, undervisningspersonell, sensorer og bransjen, i tillegg til at det er gjennomført kandidatundersøkelser. Rapporten fra 2019 synliggjør også eksempler på tiltak som er planlagt og/eller startet opp i 2019, blant annet som en følge av gjennomgang av og tilbakemeldinger på kvaliteten i 2018. Tiltakene omfatter blant annet utvikling av nye digitale læremidler i kjøretøyopplæringen (filming i førerrom), i skiftopplæringen (bruk av VR i skiftopplæring), utvikling av kvalitative undersøkelser og evalueringer for teoriundervisning, praksisperioder og sensorveiledning, opplegg for midtveisevaluering og benchmarking med opplæring i andre nordiske land. Tilbakemeldinger knyttet til utfordringer med kontinuitet i undervisningen ved bruk av flere instruktører har ført til at fagskolen har opprettet en ordning med to kontaktlærere som har ansvar for hvert sitt fag.

Lokførerskolen skriver i rapporten for 2019 at det er gjennomført flere grep for å styrke et allerede godt samarbeid med bransjen. Fagråd per emne, bransjeråd og evalueringsrapporter fra foretak skal sikre et tett samarbeid med yrkesfeltet som tar imot studentene fra skolen.

Studieplanen ble revidert i 2017 og er oppdatert i juni og desember 2019.

Sakkyndig vurdering

Komiteen konstaterer at kvalitetssystemet som foreligger per i dag, er relativt nytt, men at det har vært i bruk i mer enn ett år. Komiteen savner imidlertid å se en samlet beskrivelse av kvalitetssikringssystemet slik dette foreligger i Plandisc. Under institusjonsbesøket fikk komiteen se et eksempel på beskrivelsen slik den fremstilles i det digitale årshjulet. Komiteen ser at virksomhetsplan og tertialrapportering viser kvalitative og kvantitative mål og resultatoppnåelse for fagskolen.

Komiteens samlede vurdering er at de vedlagte kvalitetsrapportene dokumenterer kvalitetsarbeidet ved lokomotivførerutdanningen, og det er tydelig at innmeldte avvik følges opp med tiltak. Komiteen konstaterer også at en viktig del av kvalitetsarbeidet ved Norsk fagskole for lokomotivførere er jevnlig og tett dialog med samarbeidspartnere, som utgjør en viktig bidragsyter til utvikling av utdanningen.

Etter komiteens vurdering fremstår studieplanen som oppdatert med hensyn til faglig innhold og yrkesrelevans.

Konklusjon

Kravet i fagskoletilsynsforskriften § 4-4 (1) g) er tilfredsstillende oppfylt.

3.3 Samlet konklusjon

På grunnlag av søknaden med tilhørende dokumentasjon, konkluderer den sakkyndige komiteen med følgende:

Den sakkyndige komiteen anbefaler at NOKUTs styre ikke godkjenner søknad fra Norsk fagskole for lokomotivførere om akkreditering av fagområde togframføring og klargjøring av tog.

Søknaden fyller ikke følgende krav for akkreditering av fagområde i fagskoletilsynsforskriften:

- Fagskoletilsynsforskriften § 4-2
- Fagskoletilsynsforskriften § 4-5 (2)
- Fagskoletilsynsforskriften § 4-3 (3)
- Fagskoletilsynsforskriften § 4-4 (1) e)

4 Fagskolens uttalelse og sakkyndiges vurdering etter fagskolens uttalelse

4.1 Fagskolens uttalelse

Norsk fagskole for
lokomotivførere

NOKUT
Postboks 578
1327 Lysaker

Dato: 02.11.2020
Saksref.: 20/01626-25

Att: Åshild Kise

Tilsvare innstilling fra sakkyndig komité – søknad om akkreditering for fagområdet togframføring og klargjøring av tog

Norsk fagskole for lokomotivførere (Lokførerskolen) viser til mottatt innstilling fra sakkyndig komité. Fagskolen tar til etterretning at sakkyndig komité finner at skolen har et modent og godt kvalitetssystem for å ivareta formalia for høyere yrkesfaglig opplæring, og god administrativ og faglig drift når det gjelder yrkesrettet utdanning og samarbeid med bransjen, kvalitetsarbeid og kompetanse innen pedagogikk.

Sakkyndig komité viser til at forskriftskrav innen følgende områder ikke er oppfylt. Skolens kommentarer under punktene.

Fagskoletilsynsforskriftens § 4-2 Fagområdets avgrensning

Sakkyndig komité beskriver fagområdet som muligens for smalt for akkreditering. Lokførerskolen er Norges eneste institusjon for høyere utdanning innen togframføring i landet. Lokførerskolen mener det ble informert fra styret og rektor om at skolen opplever at en akkreditering vil kunne gi muligheter til å utforske fagfeltet innen fagområdet. I sakkyndig komites beskrivelse av fagområdet opplever skolen å falle mellom to stoler; på den ene siden beskrives fagområdet som lite, på den andre siden må skolen avgrense et tydelig fagområde. Skolen mener at fagområdet er tydelig beskrevet med referanse til blant annet [førerforskriften](#) (FOR-2009-11-27-1414). Fagskolen vil utvikle opplæringstilbudet og bli robust for å kunne møte bransjens behov under en jernbanereform som vil endre kompetansebehovene. Skolen vil framheve at søknad om akkreditering er strategisk fra skolens side, for å kunne være fleksible i møte med myndighetenes og foretakenes behov. I møtet med sakkyndig komité beskrev rektor, styremedlemmer og ansatte flere mulige utdanninger innenfor fagområdet.

Fagområdets avgrensning og størrelse kan like gjerne være argument for motsatt konklusjon. I og med at Lokførerskolen er eneste tilbyder av formell kompetanse innen togframføring og klargjøring av tog bør skolen være fagområdeakkreditert for å sikre høy kvalitet i opplæringen innen et lite, men svært sentralt fagområde.

NOKUT oppmuntrer fagskolene til å søke fagområdeakkreditering av NOKUT, og temaet har vært oppe på mange samlinger i regi av NOKUT. Lokførerskolen opplever at vi ved å søke fagområdeakkreditering tar oppfordringen fra NOKUT. Skolen mener at søknaden viser at skolen har et sterkt fagmiljø. I tillegg er skolens opplæring av nasjonal interesse, noe som underbygger behovet for fagområdeakkreditering.

Norsk fagskole for
lokomotivførere
Postboks 37, Alnabru
0614 OSLO

Telefon sentralbord:
+47 990 99 949

post@lokførerskolen.no
www.lokførerskolen.no

Organisasjonsnummer:
916 810 962

Side 1 av 4

Fagskoletilsynsforskriftens § 4-5 (2) Ansatte i hovedstilling

I fagskoletilsynsforskriftens krav slås det fast at fagskolen må ha ansatte i hovedstilling i fagmiljøet med formell utdanning på nivå over fagskoleutdanning i tilsvarende eller beslektet fagområde. Sakkyndig komité påpeker at flere ansatte har høyere utdanning eller er i ferd med å fullføre høyere utdanning innen elektro og jernbaneteknikk. De ansatte er fulltidsansatt ved skolen.

Skolen ønsker å påpeke at fagområdet preges av en forhistorie der opplæringen ble gitt som internopplæring av tidligere NSB. Det må likevel ikke undergrave ansattes omfattende realkompetanse innen faget, som inkluderer mange forskjellige opplæringer innen togmateriell, framføring av kjøretøy, infrastruktur med mer.

Flere av skolens faglige ansatte brukes av foretak og myndigheter som eksperter innen innkjøp av togmateriell og hendelser ulykker i og ved spor. Skolen ønsker å understreke fagansattes dype faglige kompetanse i et felt der det er utfordrende å tilegne seg formell utdanning.

Lokførerskolen er en del av Jernbanedirektoratet, og henter kompetanse, veiledning og undervisningsressurser fra flere avdelinger og seksjoner bestående av ansatte med høy formell kompetanse innen:

- Avdeling marked og samfunn med seksjoner regional samhandling, markeds kunnskap og utredningsledelse
- Jernbanestrategi med seksjoner langsiktig utvikling, samfunnsanalyse og transportanalyse, trafikk og kapasitet, og plan og portefølje
- Infrastrukturavtaler med seksjoner statsbudsjett og rapportering, fagstøtte jernbaneteknikk og sikkerhet, og avtaleoppfølging og infrastruktur
- Persontrafikkavtaler delt inn i juridisk og anskaffelse og avtalestyring

Lokførerskolen har invitert eksperter innen jernbaneteknikk og sikkerhet til personalsamlinger, inkludert ansatte i undervisningen for studenter, og deltatt på seminar og samlinger med ansatte i Jernbanedirektoratets øvrige avdelinger. Lokførerskolen har derfor et stort faglig nettverk innen jernbanebransjen direkte tilgjengelig i Jernbanedirektoratet. I tillegg har skolen presentert samarbeid med Fagskolen i Viken, og dessuten et utstrakt faglig nettverk i bransjen og deltakelse i flere formelle og faglige fora nasjonalt og internasjonalt. Skolen viser dermed at den er i stand til å trekke veksler på samarbeidet, og at fagkompetansen er tilgjengelig for skolen.

Sakkyndig komité vurderer at utdanning innen pedagogiske og psykologiske fag ikke anses som relevante for å vurdere kravet om ansatte i hovedstilling. Lokførerskolen er definert under samferdsel. I samme opplæringsområde finnes både fagskoleutdanning og høyere utdanning innen maritime fag og luftfart. Innen læringsutbyttebeskrivelsene i disse fagene er organisasjon og ledelse, kommunikasjon og menneskelige faktorer beskrevet. Det er ingen grunn til at togframføring ikke har sammen nytte av psykologiske rammeverk og teorier innen transportpsykologi, menneskelige faktorer og interaksjon mellom menneske og maskin. Dette feltet blir bare mer og mer aktuell i innføringen av ERTMS og radiostyring av lokomotiv i forbindelse med klargjøring av tog.

Skolens ansatte med høyere utdanning innen psykologi er ansatt i en rolle som er direkte relatert til utvikling av skolens opplæring. I forhold til fagområdet togframføring og klargjøring av tog som en del av samferdselsfaget er det vanskelig for skolen å se at ansattes høyere utdanning innen psykologi ikke er relevant for fagområdet.

Fagskoletilsynsforskriftens § 4-3 (3) Strategi

I fagskoletilsynsforskriften står det i § 3-1

«Fagskolen skal ha en strategi med mål og tiltak for å utvikle fagområdet, og kunne gjennomføre denne.»

I informasjonsskriv til fagskoletilsynsforskriften står det:

«Andre avsnitt stiller krav til at fagskolen skal ha en strategi for fagområdet, og kompetanse, kapasitet og evne til å gjennomføre strategien. Strategien skal danne grunnlaget for en planlagt og stabil drift og videreutvikling av fagområdet. NOKUT forventer at fagskolens strategi for fagområdet regelmessig er tema i styrets arbeid, og at strategien er synlig i fagskolens styrende dokumenter og kvalitetssikringssystem.»

Lokførerskolen kan ikke se at skolens mandat ikke fyller kravene til strategi. Mandatet er tema på styremøtene, viser strategisk retning og styret fatter vedtak i henhold til skolens mandat. Mandatet gir et grunnlag for planlagt og stabil drift, noe som også bekreftes av skolens jevne og høye produksjon og Jernbanedirektoratets estimat for behovet for kompetanse i bransjen i tiden fremover. Mandatet er tilgjengelig i skolens kvalitetssystem, og danner grunnlaget for skolens virksomhetsplan med mål og tiltak både på kort og lang sikt. Virksomhetsplan og rapport behandles årlig i styret.

Lokførerskolen skal oppfylle et formål i en bransje som er i endring. For en organisasjon på størrelse med, og i posisjon som Lokførerskolen, er det et strategisk valg å åpne for en framvoksende strategi som er fleksibel og justerbar i motsetning til å holde fast ved en rigid plan som ikke kan justeres etter endringer i sektoren. Dette er et bevisst valg av strategiform, ikke en manglende strategi. Skolens mandat peker ut retning og legger de brede linjene for skolens utvikling og oppdrag. Detaljene for å utføre oppdraget konkretiseres og justeres i virksomhetsplanen etter erfaring og ekstern informasjon. Lokførerskolen har gjennomført strategiprosesser med analyser av omgivelser og ressurser, som informerer skolens valg av mål i virksomhetsplanen basert på mandatet. Skolen mener at kombinasjonen av mandat og virksomhetsplan gir skolen gode verktøy for å oppfylle skolens oppdrag innen togframføring og klargjøring av tog, sørge for planlagt og stabil drift samt utvikling av fagområdet. Skolen endrer gjerne navn på dokumentene fra mandat til strategi, og fra virksomhetsplan til handlingsplan, men kan ikke se at punktet ikke er tilfredsstillende oppfylt.

Fagskoletilsynsforordningens § 4-4 (1) e) Ansattes kompetanseutvikling

Sakkyndig komité vurderer at skolen ikke har tydelige rutiner og planer for kompetanseutvikling for å sikre at fagmiljøet omfatter ansatte i hovedstilling med formell utdanning på nivå over fagskoleutdanning i tilsvarende eller beslektet fagområde.

Togframføring er en kombinasjon av dokumenterbar kunnskap og praksisbasert kunnskap. Som yrkesrettet utdanning er skolen opptatt av å legge til rette for kunnskapsoverføring og læring mellom fagansatte, mellom fagansatte og Jernbanedirektoratets øvrige seksjoner, mellom fagansatte og samarbeidspartnere i bransjen og mellom lærere og studenter. Skolen er bevisst på utfordringene med å formidle akademisk kunnskap for praktisk læring.

Skolen har fokus på kompetanseutvikling, og bygger på ansattes kompetanse med deltakelse på seminarer, konferanser og webinarer arrangert av NOKUT, DIKU, Nasjonalt fagskoleråd og andre sentrale aktører innenfor fagskolesektoren. Skolen har også knyttet til seg samarbeidende skoler og utvikler dette samarbeidet stadig videre med hensyn til ansattes kompetanseutvikling. Vi samarbeider med andre kompetansentre i bransjen og EU for å sikre kompetanseutvikling innen togframføring. Skolen har som vist tidligere, også tilgang til formell kompetanse over fagskolenivå gjennom avdelinger og seksjoner i Jernbanedirektoratet.

Avsluttende kommentar

Lokførerskolen har i flere år levert høy kvalitet i studenttilfredshet rapportert i skolens studentevalueringer, og gjennom studiebarometeret der generell tilfredshet i 2019 var 4,6, og i årets barometer 4,4. Samtidig har skolens akkrediterte fagskoleutdanning lav strykporsent og en gjennomføring på 90 prosent; et tall som er høyt over snittet for høyere utdanning; yrkesfaglig eller akademisk. I arbeidet med kontinuerlig forbedring er det etter skolens mening viktig å kunne strekke seg mot høyere mål. Det er krevende å fortsette forbedringsarbeid med samme kraft dersom organisasjonen ikke har nye mål å strekke seg etter. En fagområdeakkreditering vil gi skolen mulighet til å videreutvikle den høye kvaliteten.

I jernbanebransjen er det, som beskrevet tidligere, mangel på formell kompetanse. Lokførerskolen håper å kunne bidra til et formelt kunnskapsløft og reelt kompetanseløft ved å kunne utvikle flere opplæringstilbud innen togframføring og klargjøring av tog gjennom en fagområdeakkreditering.

Med vennlig hilsen

Christoffer Serck-Hansen
Styreleder

Kopi: Styret
Vedlegg: [Vedlegg]
Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes uten signatur

4.2 Sakkyndiges vurdering etter fagskolens uttalelse

Fagskoletilsynsforskriften § 4-2 Fagområdets avgrensing

Sakkyndig komité mener fagskolen gjennom en strategisk plan for et fremtidig fagområde kunne vist at fagområdet det ble søkt om er tilstrekkelig bredt til å romme flere tydelige atskilte fagskoleutdanninger. Da det ikke foreligger noen slik plan og de som ble intervjuet av sakkyndig komite ikke kunne gjøre rede for nye tydelige atskilte fagskoleutdanninger, har fagskolen ikke greid å vise at fagområdet er bredt nok. Tilsvaret fra fagskolen på sakkyndiges innstilling innehar ingen nye elementer som endrer sakkyndiges syn på fagområdets bredde.

Fagskoletilsynsforskriften § 4-5 (2) Ansatte i hovedstilling

Sakkyndig komite er av den oppfatning at beskrivelser av ansattes opplæring sett i et historisk perspektiv, samt at fagskolen i stor utstrekning henter inn ekstern kompetanse, ikke bidrar til å endre komiteens opprinnelige vurdering. Sakkyndig komite støtter det fagskolen skriver i tilsvaret om at kommunikasjon og menneskelige faktorer er viktige og relevante bidrag til de fag/emner som lokomotivførerutdanningen omfatter. Tilsvaret fra fagskolen på sakkyndiges innstilling innehar imidlertid ingen nye elementer som endrer sakkyndiges syn på at fagskolen mangler ansatte i hovedstilling i fagmiljøet med formell utdanning på nivå over fagskoleutdanning i tilsvarende eller beslektet fagområde.

Fagskoletilsynsforskriften § 4-3 (3) Strategi

Sakkyndig komite har vanskelig for å finne konkrete mål og tiltak for utvikling av fagskolens foreslåtte fagområde, dette gjelder også i dokumentene Mandat og Virksomhetsplan som trekkes frem i tilsvaret. Sakkyndig komite ser ikke at fagskolen gir eksempler på annet enn variasjoner av-, eller mindre etterutdanninger til den utdanningen de i dag tilbyr. Det foreligger ingen strategisk plan med mål og tiltak for utvikling av fagområdet. Tilsvaret fra fagskolen på sakkyndiges innstilling innehar ingen nye elementer som endrer sakkyndiges syn på at fagskolen mangler strategi for utvikling av fagområdet.

Fagskoletilsynsforskriften § 4-4 (1) e) Ansattes kompetanseutvikling

Sakkyndig komite kan ikke se at fagskolen har greid å vise til tydelige rutiner og planer for kompetanseutvikling som skal sikre at fagmiljøet omfatter ansatte i hovedstilling med formell utdanning på nivå over fagskoleutdanning i tilsvarende eller beslektet fagområde, jf. fagskoletilsynsforskriften § 4-5 (2). Tilsvaret fra fagskolen på sakkyndiges innstilling innehar ingen nye elementer som endrer sakkyndiges syn på at fagskolen mangler tydelige rutiner og planer for kompetanseutvikling til nivå over fagskoleutdanning for fagmiljøet.

5 Vedtak

Fagområde togframføring og klargjøring av tog ved Norsk fagskole for lokomotivførere akkrediteres ikke.

Vedtaket er fattet med hjemmel i:

- Lov om høyere yrkesfaglig utdanning § 5
- Forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning § 48

6 Vedlegg

6.1 Dokumentasjon

Dokumentasjonen finnes i sak 20/01626 i NOKUTs arkiv- og saksbehandlersystem:

20/01626 – 1: Søknad om akkreditering av fagområde togframføring og klargjøring av tog.

20/01626-10: Egenerklæring akkreditering

20/01626-23: Supplerende informasjon

20/01626-24: Supplerende informasjon om studentombud

6.2 Presentasjon av den sakkyndige komiteen

- **Konsulent Rolf Greijer, RailSafe Education & Consulting AB, Sverige**

Rolf Greijer ble utdannet som lokomotivfører i 1976 og han har tatt en rekke eksamener som instruksjonsfører. I tillegg har han tatt lærerkurs 2 og i 2005 avla han eksamen ved Tuff ledarskapstrening i Ledarskapsprogrammet. Greijer har bred arbeidserfaring som lokomotivfører og har også hatt personalansvar for lokførere utenfor kontortid. Fra 1980-1992 arbeidet Greijer som lærer for lokomotivfører og instruktør utdanningen ved SJ-skolan Mjölby. Han har også arbeidet med utdanningsspørsmål ved Järnvägsinspektionen. Greijer har vært sikkerhetssjef og utdanningssjef for Citypendeln AB. I 2006-2007 var han ansatt som utdanningssjef ved Utbildingscenteret i Malmö, hvor oppdraget var å bygge opp en utdanningsvirksomhet innenfor jernbanesektoren. Fra 2007-2016 var Greijer ansatt i TCC som utdanningsansvarlig for KY/YH-utdanningen i Hallsberg. I dag driver han en egen virksomhet med konsulent- og utdanningstjenester rettet mot jernbanesektoren. Greijer var sakkyndig for NOKUT da Norsk jernbaneskole ble revidert i 2011-2012, og ved godkjenning av vesentlige endringer av fagskoleutdanningen i 2017.
- **Revisjonsleder Arnfinn Tidemand Ruud, NSB Persontog**

Arnfinn Tidemand Ruud ble utdannet som ingeniør i reguleringsteknikk i 1977 og tok hovedfag i kjernekjemi (cand. Scient) ved Universitetet i Oslo i 1984. Han har arbeidet som lærer ved Drammen Yrkeskole og som lektor ved Drammen Tekniske fagskole. Han har vært ansatt som ingeniør ved Fysisk institutt ved UiO, og som prosessingeniør ved Kværner Eureka, hvor han blant annet arbeidet med opplæring av personell på utstyret som Kværner leverte til papirindustrien. Fra 1997 til 2011 var Ruud ansatt som avdelingsleder/sjefingeniør i Arbeidstilsynet i Drammen. Her ledet han også et landsomfattende kompetansenettverk innen kjemi/støy/inneklime. I 2011 ble Ruud ansatt i NSB Persontog, hvor han arbeider med regelverk innen trafiksikkerhet og med revisjoner. Han er blant annet ansvarlig for å implementere kravdokument for opplæringen av togpersonell i Persontogs styringssystem, for oppfølging av sensorer på NSB kompetansesenter, samt for å evaluere den interne opplæringen av togpersonell i NSB Persontog. Arnfinn Tidemand Ruud var sakkyndig for NOKUT ved godkjenning av vesentlige endringer av fagskoleutdanningen i 2017.

- **Leder for fagskoleavdeling Ved Norges grønne fagskole –Vea, Anne H. Bakken**
Anne H. Bakken er utdannet adjunkt med tilleggsutdanning innen realfag og har Personalutvikling og ledelse fra Høgskolen på Lillehammer. Hun har 24 års erfaring som pedagog fra ungdomsskole og videregående skole. Fra januar 2012 har hun ledet en av to pedagogiske avdelinger ved Norges grønne fagskole - Vea. Fra januar 2019 er hun leder for fagskoleutdanningene ved Vea. Dette innebærer blant annet å ha ansvar for den pedagogiske virksomheten i fagskolen, lede utvikling av nye studier samt å ha ansvar for- og oppfølging av studiekvaliteten i fagskoleavdelingen.
- **Student Wictor Østvand Jensen**
Wictor Østvand Jensen er leder for Organisasjonen for norske fagskolestudenter, og har flere studenttillitsverv på nasjonalt nivå, blant annet som styremedlem i NRTF. Østvand Jensen er fagskoleingeniør innen maskinteknisk drift fra Fagskolen i Innlandet og har arbeidserfaring fra bilbransjen og har to fagbrev knyttet til denne - som billakkerer og bilskadereperatør.

DRAMMENSVEIEN 288 | POSTBOKS 578,1327 LYSAKER | T: 21 02 18 00 | [NOKUT.NO](https://www.nokut.no)